

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 496/2011-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti K., spol. s r. o., Z., zastúpenej advokátom JUDr. J. B., Z., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 167/2010 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 179/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti K., spol. s r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. novembra 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti K., spol. s r. o., Z. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. B., Z., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní

vedenom pod sp. zn. 13 C 167/2010 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 179/2011.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľka podala 27. septembra 2010 proti obchodnej spoločnosti T., s. r. o., Z. (ďalej len „žalovaný“), žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku č. SRS 24/2009 z 20. augusta 2009 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“) vydaného Slovenským rozhodcovským súdom zriadeným pri Slovenskej asociácii rozhodcovských súdov (ďalej len „rozhodcovský súd“) z dôvodu, že predmetný rozsudok považuje za neobjektívny, neodôvodnený a arbitrárny.

Okresný súd o podanej žalobe rozhodol rozsudkom sp. zn. 13 C 167/2010 z 21. apríla 2011 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým žalobu sťažovateľky zamietol. O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 17 Co 179/2011 zo 17. augusta 2011 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že rozhodnutiami oboch všeobecných súdov konajúcich v jej právnej veci bolo porušené jej základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a súčasne nebola dodržaná rovnosť účastníkov v konaní zaručená čl. 47 ods. 3 ústavy.

Sťažovateľka namietala, že k porušeniu práva na súdnu ochranu došlo podľa jej názoru v dôsledku toho, že rokovací poriadok rozhodcovského súdu je nezákonný, pretože *„neposkytuje účastníkom konania ochranu práv, a to predovšetkým vylúčením dvojstančnosti konania, keď priamo vylučuje preskúmanie prvostupňového rozhodnutia“*.

V rozhodcovskom konaní podľa sťažovateľky tiež došlo k porušeniu rovnosti strán, pretože rozhodcovský súd sa nezaoberal relevantnými dôkazmi predloženými oboma stranami sporu, ale postupoval jednostranne prihliadajúc výlučne na dôkazy predložené žalovaným. Rozhodcovský súd tiež nevyhodnotil všetky dôkazy predložené v konaní

sťažovateľkou, viaceré úplne opomenul, resp. im nevenoval náležitú pozornosť. Jednostranne sa vysporiadal aj s existenciou dvoch zmlúv o dielo uzatvorených medzi sťažovateľkou a žalovaným, nesprávne zistil skutkový stav, a to najmä pokiaľ dospel k záveru, že sťažovateľka nepreukázala dôvody omeškania so začatím stavebných prác, jednostranne a v neprospech sťažovateľky vyhodnotil dôkazy o termíne ukončenia diela, ako aj vykonávanie prác sťažovateľkou nad rámec pôvodnej zmluvy o dielo a existenciu nájomnej zmluvy medzi žalovaným a obchodnou spoločnosťou C., s. r. o., vo vzťahu k tvrdeniu žalovaného o vzniku ušlého zisku spôsobeného mu oneskoreným odovzdaním diela zo strany sťažovateľky. Porušením zásady rovnosti strán v konaní bol aj postup rozhodcovského súdu, pokiaľ tento nezobral do úvahy vyjadrenia svedkov navrhnutých sťažovateľkou len s odôvodnením, že *„ide o osoby majúce právny vzťah so sťažovateľkou a z toho vyplývajúci záujem na veci“*.

Porušenie základného práva na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy podľa sťažovateľky spočíva v spôsobe, akým boli ustanovení v jej právnej veci rozhodcovia – trojčlenný senát, ktorých v tejto veci priamo určil predseda rozhodcovského súdu bez možnosti vybrať si jedného rozhodcu zo strany sťažovateľky. Uvedený postup bol síce v súlade s čl. 4 ods. 4 štatútu rozhodcovského súdu, ktorý považuje sťažovateľka za rozporný s ústavnou zásadou práva na zákonného sudcu, ako aj rozporný s § 8 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“). Z uvedeného preto vyplýva aj neplatnosť rozhodcovskej doložky, na základe ktorej rozhodcovský súd prerokoval a rozhodol vec sťažovateľky.

Sťažovateľka v sťažnosti tiež uviedla, že rozhodcovský súd, ako aj všeobecné súdy konajúce v jej veci sa relevantne nezaoberali jej námietkou, že *„žalovaným uplatnená zmluvná pokuta je v rozpore s dobrými mravmi, obdobie, za ktoré je uplatňovaná, je nesprávne“*. Rozhodcovský rozsudok je tak v rozpore aj s § 33 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní, podľa ktorého nemožno prisúdiť, čo odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol, „že v konaní pred Krajským súdom Banská Bystrica vedenom pod číslom 17Co/179/2011 a pred Okresným súdom v Banskej Bystrici č. k. 13C/167/2010 o zrušenie rozhodcovského rozsudku bolo porušené ústavné právo sťažovateľa v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky – právo na spravodlivé súdne konanie.

Ústavný súd zrušuje rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 17Co/179/2011-88 zo dňa 17. 8. 2011 v spojení s rozsudkom Okresného súdu v Banskej Bystrici č. 13C/167/2010-64 zo dňa 21. 4. 2011 a vec vracia Okresnému súdu v Banskej Bystrici na nové konanie.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 5.000 €, ktoré je povinný vyplatiť Krajský súd Ban. Bystrica sťažovateľovi v lehote 1 mesiac od právoplatnosti rozhodnutia.

Okresný súd Zvolen je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 314 € na účet jeho právneho zástupcu, advokáta JUDr. J. B... do 1 mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia.“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.A K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľka sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na

prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľky je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

O ochrane práv sťažovateľky, ktorých porušenie namieta vo vzťahu k postupu okresného súdu, mal právomoc rozhodovať v odvolacom konaní krajský súd. Vzhľadom na uvedenú zásadu subsidiarity preto nie je v právomoci ústavného súdu preskúmať postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 167/2010.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie ňou označených práv postupom okresného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.B K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu

Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie svojho práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu.

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04). Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej

správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka ako žalobkyňa si žalobou doručenou rozhodcovskému súdu 21. júla 2009 uplatnila voči žalovanému pohľadávku

v sume 331 898,83 € z titulu neuhradenia splatnej časti ceny diela žalovaným. Nárok na zaplatenie vznikol sťažovateľke zo zmluvy o dielo uzatvorenej 28. januára 2008. Rozhodcovský súd o uplatnenej pohľadávke rozhodol tak, že konanie v časti o zaplatenie sumy 307 857,14 € zastavil z dôvodu späťvzatia návrhu, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania. Podstatná časť námietok sťažovateľky v sťažnosti sa vzťahuje práve na priebeh rozhodcovského konania a rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý bol preskúmaný na základe sťažovateľkou podanej žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku okresným súdom a následne na základe podaného odvolania krajským súdom, ktorý rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny.

Sťažovateľka v sťažnosti najmä namietala, že

- spôsob ustanovenia rozhodcov v jej právnej veci bol v rozpore s jej základným právom na zákonného sudcu, pretože trojčlenný senát rozhodcovského súdu konajúci v jej veci bol ustanovený bez oboznámenia účastníkov konania,

- rokovací poriadok rozhodcovského súdu je nezákonný, pretože vylučuje dvojinštančnosť konania, keď nezaručuje možnosť preskúmania rozhodnutia nadriadeným orgánom,

- rozhodcovská doložka, z ktorej rozhodcovský súd vyvodil svoju právomoc, je neplatná,

- došlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania tým, že rozhodcovský súd rovnakým spôsobom neprihliadol na dôkazy predložené oboma sporovými stranami ani na výpovede svedkov navrhnutých sťažovateľkou,

- rozhodcovský súd nedostatočne zistil skutkový stav, na základe čoho dospel k nesprávnym právnym názorom.

Vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu krajského súdu (ako aj okresného súdu) sťažovateľka argumentovala, že tieto sa nedostatočne zaoberali jej námietkami uplatnenými v prvostupňovom a v odvolacom konaní, pričom podstata námietok sťažovateľky v konaní pred všeobecnými súdmi spočívala v jej nesúhlase s vykonaným dokazovaním, skutkovými zisteniami, ako aj právnym posúdením jej veci rozhodcovským súdom zdôrazňujúc najmä porušenie zásady rovnosti účastníkov v konaní.

Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol:

„Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Okresný súd neporušil právo účastníkov konania na spravodlivý proces, nakoľko v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak, okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 36/2010). Odvolací súd tým reaguje na námietku navrhovateľa, že odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu nie je v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, konkrétne s ustanovením § 157 O. s. p., v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces a k porušeniu jeho práva vlastníť majetok podľa článku 20 Ústavy Slovenskej republiky. Naopak, okresný súd sa s každou jednotlivou námietkou navrhovateľa, na ktorú poukazoval v samotnom návrhu, ako aj na pojednávaní a následne i v samotnom odvolaní voči rozhodnutiu okresného súdu, vysporiadal. Prvostupňový súd je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné a jeho argumenty podporujú príslušný záver o neodôvodnenosti nároku navrhovateľa. Rozhodnutie prvostupňového súdu je presvedčivé, premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís prvostupňový súd dospel, sú pre právnickú, ale i laickú verejnosť prijateľné, racionálne a aj spravodlivé. Obsah predmetného odvolania je takmer zhodný s obsahom žalobného návrhu navrhovateľa, a preto odôvodnenie rozhodnutia vo vzťahu k námietkam navrhovateľa je úplné aj pokiaľ ide o samotné odvolanie. Navrhovateľ v odvolaní neuvádza žiadne nové relevantné skutočnosti a nepredkladá ďalšie dôkazy, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené prvostupňovým súdom.

Právna úprava Slovenskej republiky neumožňuje odvolanie proti rozhodcovskému rozsudku. V súlade s ustanovením § 37 ZoRK sa však môžu zmluvné strany v rozhodcovskej zmluve dohodnúť na možnosti preskúmania rozhodcovského rozsudku. Bez takejto dohody je preskúmanie rozhodcovského rozsudku vylúčené. Rozhodcovské konanie je spravidla, a to aj podľa zahraničných právnych úprav jednoinštančné. Naša právna úprava umožňuje požiadať príslušný všeobecný súd o zrušenie rozhodcovského rozsudku, avšak len za

predpokladu v zákone vymedzených formálnych dôvodov. Nie je možné požiadať súd o zrušenie rozhodcovského rozsudku pre porušenie hmotnoprávných predpisov, a teda napadnúť aj vecnú nesprávnosť rozhodcovského rozsudku.

Osobitným dôvodom na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku súdom je porušenie zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17 ZoRK). V zmysle uvedeného ustanovenia zásada rovnosti účastníkov konania môže byť porušená, ak druhá strana nedostala návrh na začatie konania, ak sa jej odňala možnosť konať pred rozhodcovským súdom alebo sa jej odňalo právo vyjadrenia, či podania vzájomného návrhu a podobne. Prvostupňový súd podrobne skúmal, či bola zásada rovnosti účastníkov konania v rozhodcovskom konaní porušená a vyhodnotil, že k porušeniu tejto rovnosti nedošlo. S týmto záverom sa plne stotožňuje i odvolací súd. Prvostupňový, ale ani odvolací súd nezistil, že by navrhovateľ bol v priebehu rozhodcovského konania procesne znevýhodnený alebo diskriminovaný. Naopak, je nutné poukázať na to, že každý účastník mal rovnakú možnosť realizovať procesné práva a povinnosti, pričom je zrejmé, že v rozhodcovskom konaní nebol navrhnutý dôkaz, či už navrhovateľom alebo odporcom, ktorý by rozhodcovský súd nevykonal. Dôvod nezákonnosti a nesprávnosti rozhodnutia rozhodcovského súdu nie je zaradený medzi striktné vymedzené možnosti zrušenia rozsudku. Prvostupňový súd preto nemal inú možnosť, ako predmetný návrh zamietnuť, nakoľko v prípade, ak by rozhodnutie rozhodcovského súdu zrušil s poukazom na povinnosť rešpektovať ústavné práva a základné ľudské práva a slobody, došlo by z jeho strany k svojvoľnému rozhodnutiu, ktoré by bolo v rozpore s objektívnym právom (contra lege). Do práva na spravodlivý súdny proces rozhodne nepatrí právo, aby sa súd stotožnil s právnymi názormi prezentovanými jednou alebo druhou stranou v konaní. Princíp riadneho chodu spravodlivosti v zmysle článku 6 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, resp. článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, zaväzuje súdy na odôvodňovanie súdnych rozhodnutí (rozsudkov a uznesení); nemôže sa to však chápať tak, že sa vyžaduje podrobná odpoveď na každý argument. Rozsah tejto povinnosti sa preto môže merať podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný vo svetle okolností každého prípadu. Prvostupňový súd však jednoznačne odôvodnil svoje rozhodnutie a to vo vzťahu ku všetkým námietkam prezentovaným navrhovateľom, teda i k námietke týkajúcej sa uplatnenia zmluvnej pokuty, ktorá mala byť v rozpore s dobrými mravmi, k námietke

týkajúcej sa nevyhodnotenia všetkých dôkazov predložených zo strany navrhovateľa, k námietke o tvrdenom jednostrannom posúdení existencie platnosti a účinnosti zmlúv o dielo zo dňa 28. 01. 2008 a 04. 02. 2008 v rozhodcovskom konaní, ako aj k námietke navrhovateľa ohľadne ním tvrdeného opomenutia ustanovenia článku III. 5 písm. d), e) zmluvy o dielo zo dňa 28. 01. 2008 a nesprávne a jednostranne zisteného skutkového stavu v súvislosti so začatím diela, a okolnosťami, že navrhovateľ vykonával práce nad rámec pôvodnej zmluvy o dielo. Okresný súd sa vysporiadal i s námietkou navrhovateľa ohľadne rozhodcovského konania, pokiaľ ide o okolnosť existencie nájomnej zmluvy žalovaného s C., s. r. o., ako aj s vyhodnotením výsluchu svedkov navrhnutých navrhovateľom.“

Podľa § 12 ods. 6 zákona o rozhodcovskom konaní zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že svoj spor predložia na rozhodnutie určitému stálemu rozhodcovskému súdu. V tom prípade platí, že sa podrobujú predpisom stáleho rozhodcovského súdu podľa § 13 a § 14, ktoré sú platné v čase začatia rozhodcovského konania pred týmto stálym rozhodcovským súdom, ak sa v rozhodcovskej zmluve nedohodli inak.

Podľa § 37 ods. 1 o rozhodcovskom konaní účastníci rozhodcovského konania sa môžu v rozhodcovskej zmluve dohodnúť, že rozhodcovský rozsudok môže na základe žiadosti niektorého z nich preskúmať iný rozhodca (rozhodcovia). Na ustanovenie tohto rozhodcu (rozhodcov) primerane platia ustanovenia § 6 až § 11. Ak sa účastníci rozhodcovského konania nedohodli v rozhodcovskej zmluve na preskúmaní rozhodcovského rozsudku, je jeho preskúmanie iným rozhodcom (rozhodcami) vylúčené, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17).

Podľa § 17 zákona o rozhodcovskom konaní účastníci rozhodcovského konania majú v rozhodcovskom konaní rovné postavenie. Každému účastníkovi rozhodcovského konania sa má poskytnúť rovnaká možnosť na uplatnenie jeho práv a na ich ochranu.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd ako súd odvolací sa vo svojom rozsudku stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi okresného súdu, najmä pokiaľ tento dospel k názoru, že v súlade s § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní je v danom prípade oprávnený v rámci rozhodovania o zrušení rozhodcovského rozsudku preskúmavať len skutočnosť, či v rámci konania pred rozhodcovským súdom bola porušená zásada rovnosti jeho účastníkov zakotvená v § 17 zákona o rozhodcovskom konaní.

V tejto súvislosti ústavný súd tiež konštatuje, že inštitút zrušenia rozhodcovského rozsudku nie je možné chápať ako riadny, resp. mimoriadny opravný prostriedok proti rozhodcovskému rozsudku. Za taký možno považovať jedine preskúmanie rozhodcovského rozsudku iným rozhodcom v súlade s podmienkami upravenými v § 37 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní. Keďže účelom rozhodcovského konania je prenesenie právomoci v určitých typoch konaní zo všeobecných súdov na rozhodcovské súdy, z uvedeného možno vyvodiť záver, že zisťovanie správnosti skutkových zistení a právneho posúdenia veci je v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku vylúčené. V opačnom prípade by právna úprava rozhodcovského konania stratila opodstatnenie.

Ústavný súd po oboznámení sa s postupom a obsahom rozsudku krajského súdu konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, ako aj právne závery, ku ktorým krajský súd dospel, je rozsudok krajského súdu aj náležite odôvodnený. Krajský súd totiž konštatoval, že pokiaľ sťažovateľka namietala nesprávnosť, resp. nezákonnosť rozhodcovského rozsudku, tieto dôvody nepatria medzi dôvody zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní. Odvolací súd, ako aj prvostupňový súd sa podľa názoru ústavného súdu celkom legitímne zamerali na

preskúmanie tvrdenia o porušení zásady rovnosti účastníkov v rozhodcovskom konaní. Ústavný súd považuje postup krajského súdu pri preskúmaní rozhodnutia okresného súdu za legitímny s ústavne korešpondujúcou mierou interpretácie na vec použitých zákonných ustanovení a vylučujúci porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s napadnutým rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Pokiaľ ide o námietky sťažovateľky smerujúce proti spôsobu ustanovenia rozhodcov v jej veci, ako aj námietky týkajúce sa neplatnosti rozhodcovskej doložky, tieto neboli sťažovateľkou vznesené v konaní pred okresným súdom ani v konaní pred krajským súdom, a preto nebol splnený základný ústavný predpoklad na to, aby bola založená právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd v danej veci dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu nie je svojvoľný. Podľa názoru ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom krajského súdu a sťažovateľkou namietaným porušením označených práv a vzhľadom na uvedené bolo

potrebné jej sťažnosť vo vzťahu k namietanému rozhodnutiu krajského súdu odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

V závere ústavný súd poznamenáva, že pokiaľ sťažovateľka namietala aj porušenie bližšie nekonkretizovaného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd vychádzajúc z obsahu sťažnosti posudzoval predmetnú námietku len ako súčasť sťažovateľkinej argumentácie vo vzťahu k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľka bola v konaní pred ústavným súdom zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom). Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalším návrhom sťažovateľky na ochranu ústavnosti (zrušenie napadnutého rozhodnutia), keďže rozhodovanie o ňom je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2011